

КЛАСИЧНИЙ
ПРИВАТНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА І ВИЩА ОСВІТА

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
XVIII Міжнародної
наукової конференції
студентів і молодих учених
у чотирьох томах

ТОМ 1

22-23 квітня 2010 р.
м. Запоріжжя

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА І ВИЩА ОСВІТА

**Тези доповідей учасників
XVIII Міжнародної наукової конференції
студентів і молодих учених**

у чотирьох томах

Том 1

Запоріжжя
2010

Наука і вища освіта : тези доповідей учасників XVIII Міжнар. наук. конф. студентів і молодих учених, м. Запоріжжя, 22–23 квітня 2010 р. : у 4 т. / Класичний приватний університет. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2010. – Т. 1. – 383 с.

Редакційна колегія:

Огаренко В.М., д. держ. упр. (головний редактор), професор
Горбань О.М., д. ф.-м. н. (заст. голов. ред.), професор
Коріньєв В.Л., д. е. н. (заст. голов. ред.), професор
Лукашевич В.Г., д. ю. н., професор
Мерзляк А.В., д. держ. упр., професор
Білоусов С.А., к. політ. н., доцент
Покатаєва О.В., к. е. н., доцент
Богуславський О.В., д. соц. ком., професор
Іванов М.М., д. е. н., професор
Ляхова І.М., д. пед. н., професор
Мордвінов О.Г., д. держ. упр., професор
Порохня В.М., д. е. н., д. т. н., професор
Салига С.Я., д. е. н., професор
Денисова Т.А., к. ю. н., професор
Латун Л.М., к. пед. н., доцент
Линенко А.В., к. е. н., доцент
Томарева В.В., к. е. н.
Бессараб А.О.
Кузьменко О.С.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Інтеграція України у світові та регіональні економічні структури

*Економічні й організаційні аспекти розвитку
підприємств і галузей України*

*Особливості функціонування сучасної
фінансово-кредитної системи України*

*Бухгалтерський облік, аналіз і аудит
як складові ефективного функціонування підприємств*

Сучасні аспекти макро- та мікроекономічних процесів

*Економіко-математичне та статистичне моделювання
макро- та мікропроцесів*

...е дивлячись на прогрес, досягнутий за останні 25 років у багатьох сферах, нерівність та відмінності у добробуті людей в багатих та бідних країнах залишаються неприпустимо високими.

Україна посідає в рейтингу з розвитку людського потенціалу 85-е місце й порівняно з 2005 роком показала свій показник на сім позицій.

Як передає кореспондент УНІАН, про це йдеться у Звіті з людського розвитку 2009 "Подолання перешкод: людська мобільність та розвиток", оприлюдненому сьогодні в Києві комісією Програми розвитку ООН.

Нинішнього року ІРЛП був розрахований для 182 країн – за статистичними даними станом на 2007 рік, зібраних Агенціями ООН та іншими міжнародними організаціями. Показники Індексу розвитку людського потенціалу базуються на інформації 2007 року – вони не відображають наслідків глобальної економічної кризи, яка, як очікується, матиме значний вплив на досягнення в галузі людського розвитку багатьох країн світу, відзначають в ООН.

У сфері людського розвитку Україна має значні проблеми, які не вирішуються тривалий час. На сучасному етапі для нашої держави є характерним: низька народжуваність та висока смертність, що обумовило процес депопуляції населення; високий рівень захворюваності населення та низька відносно розвинених країн тривалість життя; значна поширеність бідності і малозабезпеченості. Це говорить про те, що Україна має значні ризики і загрози щодо людського розвитку, які необхідно усунути та створити сприятливі умови для відтворення людського потенціалу як основи соціально-економічного прогресу країни.

Голомб В.В.

Класичний приватний університет

наук. кер. – д. е. н., професор Салига С.Я.

ФАЗОВИЙ АНАЛІЗ ОКРЕМИХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ЧАСОВИХ РЯДІВ

Рух у часі абсолютної більшості економічних показників відзначається нерегулярними циклічними коливаннями зі змінною амплітудою і нестійким періодом. Прикладом цьому є прискорення, призупинення, або навіть скорочення темпів росту вітчизняного ВВП та індексу фондового ринку ПФТС під впливом кон'юнктурних факторів. Взаємозалежність в динаміці цих двох макроекономічних індикаторів розглянута в останніх роботах таких наукових співробітників Інституту прогнозування НАН України, як В.К. Олефір, О.С. Петровська тощо. Підхід, який використовується автором для дослідження вказаних часових рядів, описаний в працях Ю.П. Лукашина.

Метою доповіді є оприлюднення результатів фазового аналізу ВВП України та індексу ПФТС за щоквартальними даними у період з 2002 по 2009 роки.

Основна ідея застосовуваного методу полягає у поступовому очищенні початкового ряду від незначних і побічних коливань, які ототожнюються із несуттєвими відхиленнями від встановленого дослідником рівня. Періоди від'ємних і додатних коливань розглядаються як від'ємна і додатна фази відповідно. В процесі фільтрації найменш потужні фази згладжуються, через що сусідні об'єднуються в одну більш значну. Перевагами запропонованого Ю.П. Лукашином алгоритму є можливість співставлення у часі окремих явищ і легка інтерпретація отриманих результатів.

Розглянемо фактичні значення ВВП (в базових цінах 2002 року) та індексу ПФТС за період. Обидва вихідних ряди мають експоненціальні тренди, при чому перший до того ж демонструє виражену сезонність. З огляду на це перед початком фазового аналізу було здійснено деякі перетворення для того, щоб елімінувати тренди і виділити приховані в них коливальні процеси у явному вигляді.

По-перше, методом ковзної середньої було видалено сезону компоненту з ряду ВВП і побудовано його мультиплікативну модель. Скориговані сезонні індекси ВВП, розраховані за період, становлять: для першого кварталу – 0,841, для другого – 0,957, для третього – 1,126, – для четвертого – 1,076.

По-друге, до значень рядів індексу ПФТС та десеզонованого ВВП було застосовано логарифмічне перетворення, після чого усунення детермінованої компоненти відбулося шляхом переходу до перших різниць логарифмів. Розраховані при цьому величини є нічим іншим, як темпами приросту досліджуваних показників.

На графіках (тут не наводяться) видно, що вказані величини характеризуються нерегулярними періодичними коливаннями. Їх динаміка досліджувалась за відхиленнями від визначеного середнього темпу приросту за період. На рисунку представлено фазові діаграми двох оброблених рядів, отримані шляхом усереднення потужності коливань в межах кожної виокремленої за об'єктивними критеріями фази.

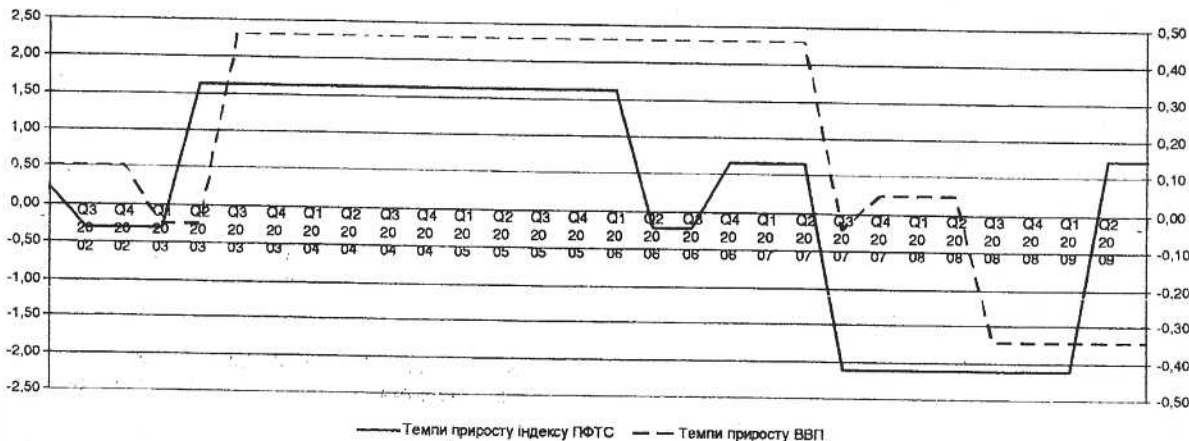

Рис. Фазові діаграми темпів приросту індексу ПФТС (ліва шкала) і ВВП (права шкала) з I кв. 2002 р. по III кв. 2009 р.

Узагальнювальні результати проведеного аналізу представлені в таблиці.

Характеристика розбиття на фази

Показник	Потужність ряду	Кількість фаз	Тривалість фази, кв.		Втрата потужності, %	Кількість кроків алгоритму (ітерацій)
			min	max		
Темпи приросту ВВП	1,054	6	1	16	4,0	6
Темпи приросту індексу ПФТС	5,853	7	2	12	0,0	5

Неважко помітити, що динаміка темпів приросту індексу ПФТС в цілому повторює динаміку темпів приросту ВВП з деяким випереджаючим інтервалом, тривалість якого змінюється від 1–3 кварталів на початку періоду до 4 кварталів в кінці періоду. До того ж коливання темпів приросту індексу набагато більш драматичні, а загальна потужність фаз цього ряду у п'ятеро перевищує потужність фаз відповідного ряду ВВП.

Таким чином, фазовий аналіз ВВП і індексу ПФТС за період з 2002 по 2009 роки виявив наявність кореляції між цими двома макроекономічними показниками. Результати дослідження необхідно розглядати як своєрідну базу для більш глибоко вивчення коливальних процесів і подальшого удосконалення багатфакторних моделей прогнозування розвитку вітчизняної економіки.

Грицуняк Г.А.

Класичний приватний університет
наук. кер. – д. е. н., професор Порохня В.М.

КОНЦЕПЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВИ

Традиційна економічна теорія розуміє під економічним зростанням збільшення обсягів суспільного виробництва та розширення виробничих потужностей держави. З цих міркувань впливає два способи забезпечення економічного зростання. Перший є можливим за рахунок більш повного використання виробничих потужностей конкретної держави. Другий передбачає розвиток шляхом збільшення власне виробничих потужностей.

Економічне зростання виявляється в конкретній динаміці – кількісному збільшенні та якісному вдосконаленні суспільного продукту і факторів його виробництва. Розрізняють два основні типи економічного зростання – інтенсивний та екстенсивний – залежно від того, за рахунок чого досягається розширене відтворення. Кожен з них на практиці не існує в чистому вигляді, а поєднується один з одним у певній комбінації.

Сучасні моделі економічного зростання сформувалися на основі двох джерел – кейнсіанської теорії макроекономічної рівноваги і неокласичної теорії виробництва.

В залежності від набору факторів, які безпосередньо здійснюють вплив на економічний розвиток держави, в економічному моделюванні застосовують відповідні моделі економічного зростання.

Економічне зростання виступає фактором розв'язання основного економічного протиріччя – протиріччя між нескінченно зростаючими потребами та обмеженими можливостями їх задоволення. Воно виражається безпосередньо у кількісному збільшенні ВВП і його складових. На макроекономічному рівні провідним показником кількісної динаміки економічного зростання є річний темп приросту ВВП.

Виходячи з цього, для аналізу економічного зростання побудуємо концепцію економічного зростання, що аналізуватиметься за витратним методом, рис. 1.

Рис.1. Концепція економічного зростання

В результаті проведеного дослідження автором було здійснено оптимізацію показників, що впливають на економічне зростання держави та розроблена модель визначення впливу інтелектуального капіталу на ВВП.

Список використаних джерел:

1. Вітлінський В.В. Моделювання економіки. Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 408 с.
2. Тарасевич Л.С., Гребенников П.И., Леусский А.И. Макроэкономика: Учебник. – 6-е изд., испр. и доп. – М.: Высшее образование, 2006. – 654 с.
3. Седов В.В. Экономическая теория: В 3 ч. Ч. 3. Макроэкономика: Учеб. пособие / Челябин. гос. ун-т. Челябинск, 2002. 115 с.